

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

COM(2004) 495 τελικό -2004/0167 (COD)

(2005/C 255/18)

Στις 21 Δεκεμβρίου 2004, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση με θέμα την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 18 Μαρτίου 2005 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Matousek.

Κατά την 416^η σύνοδο ολομέλειάς της, της 6^{ης} και 7^{ης} Απριλίου 2005 (συνεδρίαση της 6^{ης} Απριλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 123 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Προοίμιο

1.1 Η γνωμοδότηση εκπονήθηκε στο γενικότερο πλαίσιο της συζήτησης σχετικά με την γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ περί καθορισμού γενικών διατάξεων ⁽¹⁾. Σχετίζεται επίσης και με τις λοιπές γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ για τις διατάξεις του Ταμείου Συνοχής ⁽²⁾ τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Διασυνοριακής Συνεργασίας (EGCC), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ⁽³⁾ και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης ⁽⁴⁾.

1.2 Η γνωμοδότηση αντικατοπτρίζει τις επιπτώσεις των αλλαγών στην παγκόσμια οικονομία και της δραματικής αύξησης της ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια αγορά καθώς και τις προκλήσεις που τίθενται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αφηρηχικό της σημείο είναι η επιτακτική ανάγκη χρησιμοποίησης όλων των δυνατών μέσων προκειμένου η ΕΕ να αποκτήσει την παγκόσμια θέση που αντιστοιχεί στο ευρωπαϊκό δυναμικό. Αναγνωρίζει την ανάγκη κινητοποίησης όλων των σημαντικών πόρων βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα που απαιτούνται για την επίταση των ικανοτήτων των νέων κρατών μελών ως αναπόσπαστου τμήματος της οικονομίας και κοινωνίας της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της αφανέρωτης δύναμης των περιφερειακών δομών. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αυξηθεί ο συντελεστής προόδου για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου πραγματικής σύγκλισης των οικονομιών με τη συνέργια για τη συνολική οικονομία της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η πολιτική συνοχής και τα μέσα της που τηρούν εμπράγματα τους βασικούς στόχους της ανάπτυξης της ΕΕ με βάση τη βιώσιμη ανάπτυξη και το ποιοτικό ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, αποκτούν μεγαλύτερη σημασία.

2. Περίληψη

2.1 Το παρόν έγγραφο δίνει αρχικά μια συνοπτική περιγραφή των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές πολιτικές συνοχή και οι διαρθρωτικές πολιτικές, διατυπώνει ορισμένες γενικές παρατηρήσεις και κατόπιν μια περίληψη του προτεινόμενου κανονισμού.

⁽¹⁾ COM(2004) 492 τελικό - 2004/0163 (AVC), R/CESE 1489/2004, CESE 389/2005.

⁽²⁾ COM (2004) 494 τελικό -2004/0166 (AVC), CESE 390/2005.

⁽³⁾ COM(2004) 493 τελικό-2004/0165 COD, CESE 250/2005.

⁽⁴⁾ COM(2004) 490τελικό-2004/0161 (CNS), CESE 251/2005.

2.2 Στο τελευταίο τμήμα, η ΕΟΚΕ σχολιάζει λεπτομερέστερα τα μεμονωμένα άρθρα του προτεινόμενου κανονισμού. Η ΕΟΚΕ επικροτεί γενικότερα την ευρύτερη προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τις διατάξεις αυτές και ειδικότερα συμπεραίνει τα εξής:

2.2.1 Επικροτεί το γεγονός ότι οι δράσεις που θα υποστηριχθούν από το Ταμείο θα επικεντρωθούν στις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθορίστηκαν στις Διασκέψεις Κορυφής της Λισαβώνας και του Γκέτεμποργκ.

2.2.2 Πρέπει να εγκριθούν οι δαπάνες στέγασης και ανανέωσης που σχετίζονται με την αναβάθμιση και την ανάπτυξη.

2.2.3 Η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η ανακαίνιση και το επιχειρησιακό πνεύμα πρέπει να καταστούν τομείς υψηλής προτεραιότητας, ειδικότερα για να υποστηριχθεί η ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

2.2.4 Ο βιώσιμος τουρισμός, οι δημόσιες μεταφορές και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποτελούν επίσης σημαντικότερους τομείς.

2.2.5 Η καινοτομία πρέπει να αντιμετωπιστεί με ευρύτατη υποστήριξη της ανάπτυξης και να υιοθετηθούν οι τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών.

2.2.6 Επικροτούνται οι προτάσεις για την προαγωγή της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, οι οποίες και πρέπει να ενισχυθούν.

2.2.7 Οι διατάξεις για τις αστικές περιοχές και αστικά κέντρα πρέπει σαφώς να διευκολύνουν τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των πόλεων της Κοινότητας.

2.2.8 Οι αγροτικές περιοχές πρέπει να υποστηριχθούν ούτως ώστε να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη διαφοροποίηση.

2.2.9 Οι διατάξεις θα πρέπει σαφώς να διευκολύνουν την εφαρμογή πλήρων προγραμμάτων σύγκλισης στις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα καθώς και στις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιοχές και στα νησιά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα (συμπεριλαμβανομένων των μικρών νησιωτικών κρατών).

3. Γενικές Παρατηρήσεις

3.1 Στην Τρίτη Έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή⁽⁷⁾ η Επιτροπή επεσήμανε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ όσον αφορά τη γεφύρωση των ανισοτήτων και όσον αφορά τη διεύρυνση. Και συγκεκριμένα επεσήμανε τα εξής:

- χαμηλά επίπεδα συμμετοχής στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση στις λιγότερο ακμάζουσες περιοχές με σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά στα νέα κράτη μέλη·
- σημαντικές διαφορές όσον αφορά τις δαπάνες για την έρευνα και την ανάπτυξη·
- συνεχόμενες ανισότητες όσον αφορά την περιφερειακή πρόσβαση στις τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών·
- υπάρχει ανάγκη διατήρησης υψηλών επιπέδων οικονομικής αύξησης, ειδικότερα στα νέα κράτη μέλη·
- δυσανάλογες ξένες άμεσες επενδύσεις υπέρ των πιο εύρωστων περιφερειών·
- ποσοστά απασχόλησης αρκετά κάτω από τους στόχους της Λισαβώνας.

3.2 Η ΕΟΚΕ επικρότησε την έκθεση και τη θετική συμβολή των Διαρθρωτικών Ταμείων, παραδεχόμενος όμως ότι «παραμένουν πολύ σημαντικές διαφορές από την άποψη της ευημερίας και της οικονομικής επίδοσης». Η ΕΟΚΕ έχει παραδεχθεί επίσης ότι «η διεύρυνση θα επεκτείνει σημαντικά την εσωτερική αγορά της κοινότητας, με τη δημιουργία νέων ευκαιριών», αλλά ότι η διεύρυνση θα προκαλούσε επίσης και ευρύτερες ανισότητες⁽⁸⁾.

3.3 Απαιτείται συνεπώς η μεταρρύθμιση για να αντιμετωπισθούν οι ανισότητες που προαναφέρθηκαν, οι συγκεκριμένες προκλήσεις της διεύρυνσης και για να προωθηθούν οι στόχοι της Λισαβώνας όσον αφορά την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την εξασφάλιση περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι αυτό πρέπει να καταστεί σαφές στον κανονισμό και ότι το εύρος των προτεραιοτήτων που περιγράφονται στα διάφορα κεφάλαια πρέπει να θεωρηθούν ως κατάλογος επιλογής ή συλλογή εργαλείων που θα χρησιμοποιήσουν οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη για την παραγωγή προγραμμάτων τα οποία θα αυξήσουν τους συντελεστές μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και θα ενδυναμώσουν την ανταγωνιστικότητα.

3.4 Όπως σημειώνεται στο προοίμιο, η γνωμοδότηση καταρτίστηκε στο πλαίσιο της γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ περί των γενικών ρυθμίσεων⁽⁹⁾. Η εργασία αυτή σχολίαζε λεπτομερώς το πλαίσιο και την ανάγκη να ενισχυθεί η συμμετοχή των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων⁽⁸⁾. Οι κοινωνικοί εταίροι καθώς και οι λοιπές ενδιαφερόμενες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να συμμετάσχουν σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και εφαρμογής προγραμμάτων με πλήρη δικαιώματα στις επιτροπές παρακολούθησης. Η παρούσα γνωμοδότηση θεωρεί επίσης ότι η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει αποτελεσματικές εταιρικές σχέσεις. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ θα είναι μάλιστα αποτελεσματικές, εάν τηρούνται οι αποφάσεις των εν λόγω εταιρικών σχέσεων. Διατύπωνε επίσης και την άποψη της ΕΟΚΕ σχετικά με τις νέες προτεραιότητες

⁽⁷⁾ Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή – Μια νέα εταιρική σχέση για τη συνοχή, COM(2004) 107 τελικό.

⁽⁸⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ για την τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, ΕΕ C 302 της 7.12.2004, σελ. 60

⁽⁹⁾ CESE 389/2005.

⁽⁸⁾ CESE 389/2005, σημείο 3.3.

που απαιτούνται για να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της διεύρυνσης⁽⁹⁾. Η γνωμοδότηση αντικατοπτρίζει επίσης τις προτεραιότητες εκείνες στο βαθμό που συνδέονται με τις ειδικές διατάξεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη διατυπώσει τη γενικότερη άποψή της σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να χορηγηθούν επαρκείς πόροι στην πολιτική συνοχής για την επίτευξη των στόχων της. Επιπρόσθετα, υπάρχουν σημεία που αφορούν τόσο τα παλαιά όσο και τα νέα κράτη μέλη.

3.4.1 Κατά πρώτον, το πρόβλημα των περιορισμένων πόρων και της βέλτιστης κατανομής τους σε σύγκριση με την ικανότητα απορρόφησης (συγχρηματοδότηση) από πλευράς νέων μελών περιφερειών και περιοχών πολύ μεγάλης φτώχειας.

3.4.2 Δεύτερον, το πρόβλημα της στατιστικής επίδρασης και της «σταδιακής κατάργησης» που αποτελεί πρόκληση για τα παλαιά κράτη μέλη καθώς επίσης και οι επιπτώσεις για τα νέα κράτη μέλη μετά από την επόμενη διεύρυνση της ΕΕ που θα πραγματοποιηθεί μετά το 2007 οπότε και θα πρέπει να προσαρμοστούν στην πιθανή απόλεια επιλεξιμότητας ορισμένων περιοχών.

3.4.3 Σχετικά με αυτό, υπάρχουν επίσης ζητήματα όσον αφορά τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των δεικτών απόδοσης (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν — ΑΕγχΠ) όπου τα νέα κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν ενδεχομένως την απειλή της απόλεια της επιλεξιμότητας όσον αφορά ειδικότερα την ενίσχυση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Μολονότι η Eurostat διαθέτει μόνο πλήρη περιφερειακά δεδομένα για την τριετία 2000-2002, αυτό μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στις περιφέρειες που το μεριδίό τους στο ΑΕΕ της ΕΕ παρουσιάζει μείωση.

3.5 Υπάρχουν ακόμη πολλές άλλες γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ ήδη διαθέσιμες ή στο στάδιο εκπόνησης, σχετικά με τις πολιτικές και οικονομικές στρατηγικές της ΕΕ, τις βιομηχανικές ή δομικές αλλαγές, την Ε&Α και την καινοτομία, την ανάπτυξη του τουρισμού, τα προβλήματα των αστικών συγκροτημάτων, τα έργα υποδομής, τις μειονεκτικές και εξαιρετικά απομακρυσμένες περιφέρειες κλπ. που εμπίπτουν στο πλαίσιο της περιφερειακής συνοχής. Ορισμένες εξ αυτών θα πρέπει να αναθεωρηθούν μετά τη διεύρυνση. Η διεύρυνση προς ανατολάς συνεπάγεται ευκαιρίες και προκλήσεις εντελώς διαφορετικής ποιότητας σε σύγκριση με τις προγενέστερες διευρύνσεις.

4. Κύρια σημεία τη πρότασης κανονισμού

4.1 Ο προτεινόμενος κανονισμός καθορίζει τους «στόχους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης».

4.2 Ο σκοπός του Ταμείου ορίζεται ως συμβολή στη χρηματοδότηση της βοήθειας για δραστηριότητες προκειμένου να γεφρωθούν οι περιφερειακές ανισότητες και συνεπώς ως συμβολή στην επίτευξη των στόχων της κοινότητας που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η προαγωγή της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Το πεδίο δραστηριότητας του Ταμείου είναι η υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων, οι υποδομές, η ανάληψη άλλων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και η παροχή τεχνικής βοήθειας. Το Ταμείο θα επικεντρώσει την βοήθειά του στις θεματικές προτεραιότητες της σύγκλισης στην περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση και στην ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία.

⁽⁹⁾ CESE 389/2005, σημείο 3.4.

4.2.1 Όσον αφορά τη σύγκλιση, ο προτεινόμενος κανονισμός κατευθύνει τη βοήθεια του ΕΤΠ προς την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης με την κινητοποίηση και την ενίσχυση της ενδογενούς ικανότητας και καθορίζει το φάσμα των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υποστηριχθούν. Μεταξύ αυτών είναι η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών, της βιώσιμης παραγωγής και του περιβάλλοντος, η προαγωγή του τουρισμού, η πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών, η βελτίωση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας των αποθεμάτων ενέργειας, οι επενδύσεις στην εκπαίδευση που καθιστούν πιο ελκυστικές τις περιφέρειες, οι βελτιώσεις στην υγεία ούτως ώστε να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και η ενίσχυση των ΜΜΕ για να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας.

4.2.2 Όσον αφορά την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, ο προτεινόμενος κανονισμός επικεντρώνει τη βοήθειά του πρώτα για την προαγωγή καινοτομίας και της οικονομίας της γνώσης. Και συγκεκριμένα, για την επίταση των δυνατοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας που συνδέονται άμεσα με την επίτευξη των στόχων περιφερειακής ανάπτυξης, με την ενίσχυση της καινοτομίας στις ΜΜΕ, με την προώθηση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και της δημιουργίας νέων χρηματοδοτικών μέσων και επώασης δυνατοτήτων για την προώθηση των εταιρειών έντασης της γνώσεως. Δεύτερον, αποδίδεται προσοχή στους περιβαλλοντικούς κινδύνους και την πρόληψή τους, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής κινήτρων για επενδύσεις όσον αφορά την αποκατάσταση μολυσμένων περιοχών, στην ενεργειακή αποδοτικότητα, στις καθαρές δημόσιες μεταφορές και στην πρόληψη του κινδύνου. Τρίτον, στο ίδιο πλαίσιο, το Ταμείο θα υποστηρίξει και την πραγματοποίηση επενδύσεων εκτός των σημαντικών αστικών κέντρων για τη βελτίωση της πρόσβασης στα δίκτυα μεταφορών και την προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ.

4.2.3 Οι δραστηριότητες της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας στο πλαίσιο των θεματικών προτεραιοτήτων επικεντρώνονται καταρχάς στην ανάπτυξη διαμεθοριακών στρατηγικών βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης. Και συγκεκριμένα ενθαρρύνεται το επιχειρησιακό πνεύμα και η ανάπτυξη των ΜΜΕ, η ανάπτυξη του τουρισμού, του πολιτισμού και του διαμεθοριακού εμπορίου. Επιπλέον, προτείνονται δραστηριότητες σκοπός των οποίων είναι η βελτίωση της πρόσβασης στα δίκτυα μεταφορών και ΤΠΕ, στα διαμεθοριακά δίκτυα ύδρευσης και ενέργειας, στη συνεργασία για την υγεία και την εκπαίδευση. Το ΕΤΠΑ θα χρηματοδοτήσει επίσης το ποσοστό των διασυνοριακών πρωτοβουλιών στον τομέα της αγοράς εργασίας. Δεύτερον, επιδιώκεται η υποστήριξη της μεταφραστικής συνεργασίας συμπεριλαμβανομένης και της διμερούς συνεργασίας μεταξύ παραθαλάσσιων περιφερειών για την προώθηση προσεγγίσεων όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων υδρευτικών πόρων, η δυνατότητα πρόσβασης στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και στα προωθημένα συστήματα ΤΠΕ, στην πρόληψη περιβαλλοντικών κινδύνων και στα επιστημονικά και τεχνολογικά δίκτυα. Τρίτον, επιδιώκεται η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της περιφερειακής πολιτικής με την προώθηση δικτύωσης και ανταλλαγής εμπειριών στον τομέα ειδικότερα της καινοτομίας, της πρόληψης των περιβαλλοντικών κινδύνων και της αστικής ανάπτυξης.

4.3 Ο προτεινόμενος κανονισμός καθορίζει τις επιλέξιμες δαπάνες και περιέχει συγκεκριμένες διατάξεις όσον αφορά τα εξής:

4.3.1 Αστικές περιοχές: ο ΕΤΠΑ θα υποστηρίξει την ανάπτυξη συμμετοχικών, ολοκληρωμένων στρατηγικών για την αντιμετώπιση της υψηλής συσσώρευσης οικονομικών περιβαλλοντικών και

κοινωνικών προβλημάτων που θίγουν τις αστικές περιοχές. Το άρθρο αυτό προβλέπει επίσης και τη χορήγηση περιορισμένου ποσού του ΕΤΠΑ για την υποστήριξη δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο δράσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

4.3.2 Αγροτικές περιοχές: προτείνεται η παρέμβαση του ΕΤΠΑ στις περιοχές αυτές να επικεντρωθεί στην οικονομική διαφοροποίηση και παράλληλα να εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Ανάπτυξης της Υπαίθρου και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

4.3.3 Περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα: για τα περιφερειακά προγράμματα που καλύπτουν τις περιοχές οι οποίες αντιμετωπίζουν φυσικά μειονεκτήματα, το ΕΤΠΑ θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη βελτίωση της πρόσβασης, την προαγωγή της πολιτιστικής κληρονομιάς, της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων και του τουρισμού.

4.3.4 Εξαιρετικά απομακρυσμένες περιοχές: το ΕΤΠΑ θα υποστηρίξει τις καλές υπηρεσίες καθώς και τις συμπληρωματικές δαπάνες αποθήκευσης συντήρησης και προσφοράς εργασίας.

4.3.5 Προβλέπονται επίσης και ειδικές διατάξεις για την ευρωπαϊκή περιφερειακή συνεργασία. Οι εν λόγω διατάξεις καθορίζουν το απαιτούμενο περιεχόμενο των λειτουργικών προγραμμάτων. Περιλαμβάνουν ανάλυση των ζητημάτων και αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων, οικονομικούς πίνακες και εφαρμογή. Καθορίζουν επίσης τις πιθανές ρυθμίσεις διαχείρισης του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου ειδικού νομικού μέσου για τη σύσταση ειδικού σώματος διασυνοριακής συνεργασίας.

4.3.6 Τελικές διατάξεις: Επιβεβαιώνουν τις μεταβατικές διατάξεις στο πλαίσιο των ισχυόντων κανονισμών (ΕΚ) Αριθ. 178/99 και υπενθυμίζουν την προτεινόμενη αρχή και αναθεωρούν τις ημερομηνίες των κανονισμών από την 1η Ιανουαρίου 2007 και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

5. Η Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ

5.1 Εισαγωγή, πεδίο εφαρμογής των κανονισμών και επιλέξιμες δαπάνες (Άρθρα 1, 2, 3, 7 και 13)

5.1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σαφή σύνδεση που γίνεται στο άρθρο 2 μεταξύ του σκοπού του Ταμείου και των στόχων της Κοινότητας ειδικότερα της Ατζέντας της Λισσαβώνας. Παρομοίως, η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την επικέντρωση της βοήθειας σε σαφείς θεματικές προτεραιότητες. Οι ανανεωμένοι στόχοι της Λισσαβώνας που προβλέπουν την αύξηση των συντελεστών μακροπρόθεσμης ανάπτυξης στις οικονομικά ασθενέστερες περιφέρειες και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να είναι οι στόχοι των νέων προγραμμάτων. Ο κανονισμός συνεπώς πρέπει να καθορίσει έναν κατάλογο επιλογής δραστηριοτήτων που μπορούν να ομαδοποιηθούν σε ειδικά προγράμματα που θα ανταποκρίνονται στις ειδικές συνθήκες κάθε περιφέρειας και ταυτόχρονα θα συμβάλλουν στην επίτευξη των σφαιρικών στόχων όσον αφορά την αύξηση των συντελεστών μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας. Η

διαδικασία κατάρτισης ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών και εθνικών στρατηγικών πρέπει να επικεντρωθεί στην υλοποίηση της ανανεωμένης Ατζέντας της Λισσαβώνας. Οι κοινωνικοί εταίροι επίσης πρέπει να συμμετάσχουν στενά στην κατάρτιση των εγγράφων αυτών. Στη γνωμοδότησή της ⁽¹⁰⁾, η ΕΟΚΕ υποστήριξε ότι η ανανέωση κατοικίας και η παροχή προσιτής στέγης για τους βασικούς εργαζόμενους αναπόσπαστο τμήμα της αναγέννησης και ότι διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στην αστική και αγροτική πολιτική, και για το λόγο αυτό η ΕΟΚΕ διατυπώνει τη δυσарέσκεία της για το γεγονός ότι βάσει του άρθρου 7 αποκλείονται ρητώς οι δαπάνες για τη στέγαση. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, οι δαπάνες για τη στέγαση συνδέονται με την ανάπλαση και καθιστούν δυνατή την ανάπτυξη και θα πρέπει επίσης να επιτραπούν οι στεγαστικές δαπάνες που αποτελούν τμήμα των προγραμμάτων αναβάθμισης παλαιών αστικών και βιομηχανικών περιοχών.

5.2 Δραστηριότητες για την προαγωγή της σύγκλισης (Άρθρο 4)

5.2.1 Η ΕΟΚΕ έχει τονίσει τη σημασία της Ε&ΤΑ, της καινοτομίας και του επιχειρησιακού πνεύματος. Η ανάλυση της τρίτης έκθεσης συνοχής επεσήμανε τις σημαντικές ανισότητες ως προς τις επενδύσεις στον τομέα Ε&ΤΑ και σημείωσε ότι η καινοτομία και το επιχειρησιακό πνεύμα αποτελούν κρίσιμα στοιχεία για τη διατήρηση υψηλών επιπέδων οικονομικής ανάπτυξης στις λιγότερο ευημερούσες περιφέρειες της Κοινότητας. Η ΕΟΚΕ τονίζει και πάλι τη σημασία που έχουν οι δραστηριότητες αυτές. Σημειώνει επίσης ότι για ορισμένα κράτη μέλη η βοήθεια του ΕΤΠΑ θα έχει ιδιαίτερη σημασία για την ανάπτυξη των απαιτούμενων δικτύων μεταξύ κέντρων της Ε&ΤΑ που θα συνδέουν περιφερειακά πανεπιστήμια και επιχειρήσεις (με ιδιαίτερη πρόκληση την υποστήριξη των ΜΜΕ) ούτως ώστε η περιφέρεια να ευθυγραμμιστεί περισσότερο με την κατάσταση που επικρατεί στην αναπτυσσόμενη Ευρώπη.

5.2.2 Η ΕΟΚΕ έχει επίσης επισημάνει ότι η εξασφάλιση της πρόσβασης σε ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας και η ενίσχυση των ΜΜΕ για να επωφεληθούν από τις ΤΠΕ έχει επίσης μεγάλη σημασία για τις καθυστερημένες περιφέρειες.

5.2.3 Οι διατάξεις για το περιβάλλον περιλαμβάνουν μια δέσμη δράσεων. Θα ήταν χρήσιμο να διευκρινιστεί στο άρθρο ότι σημασία έχει η συμβολή των επενδύσεων αυτών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την πρόωθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

5.2.4 Επικροτείται η προαγωγή του βιώσιμου τουρισμού και η υψηλή προστιθέμενη αξία δεδομένου ότι αποτελεί σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη των περιφερειακών οικονομιών και έχει σημασία τόσο για τις αγροτικές όσο και για τις αστικές περιοχές. Δεν αναγνωρίζεται όσο θα έπρεπε στο πλαίσιο των διευρωπαϊκών μεταφορών ο θετικό ρόλος του τουρισμού όσον αφορά την ευρωπαϊκή συνειδητοποίηση των πολιτών. Επιπλέον, ο επενδύσεις σε κατάλληλα έργα υποδομών, οι υπηρεσίες και υγιές περιβάλλον μπορούν να επιτείνουν την ελκυστικότητα περιοχών που σήμερα δεν αντιμετωπίζονται ως τουριστικοί προορισμοί.

5.2.5 Η ισχύς των υποδομών μεταφορών είναι ένα από τα κλειδιά της οικονομικής ανάπτυξης. Και γι' αυτό πρέπει να επικροτηθούν οι επενδύσεις δια των οποίων συνδέονται οι περιφέρειες με τα βασικά ευρωπαϊκά δίκτυα και τις αγορές. Η εξασφάλιση καλών, καθαρών και ολοκληρωμένων συστημάτων δημόσιων μεταφορών έχουν μεγάλη σημασία για τις κωμοπόλεις και πόλεις για την αποφυγή των συμφορήσεων και συμβάλλουν τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού.

5.2.6 Η ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας θα συμβάλει στην ασφάλεια του εφοδιασμού και τη στενότερη ολοκλήρωση των κρατών μελών. Η ενεργειακή αποδοτικότητα και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας παρέχουν επίσης ευκαιρίες για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, οι οποίες συμβάλλουν επίσης στην οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των καθυστερημένων περιφερειών.

5.2.7 Οι επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης συνεπάγονται επίσης άμεσα ωφελήματα για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα καθώς και για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Όπως σημειώθηκε προηγουμένως, οι καθυστερημένες περιοχές έχουν λιγότερες ευκαιρίες για δια βίου και συνεχόμενη εκπαίδευση. Η παρούσα διατύπωση του κανονισμού αναφέρεται μόνο «στην αύξηση της ελκυστικότητας και της ποιότητας της ζωής της περιφέρειας». Η ΕΟΚΕ παραδέχεται ότι είναι αναγκαία η συγκέντρωση και αναγνωρίζει επίσης τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, λόγω όμως της σημασίας που έχει η εκπαίδευση, θα ήθελε το άρθρο αυτό να αποκτήσει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής ώστε να εξασφαλιστεί στενότερος συντονισμός μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ ⁽¹¹⁾. Η ΕΟΚΕ σημειώνει επίσης τη σημασία που έχει η προαγωγή νέων λύσεων για τα προβλήματα επικοινωνίας στο πλαίσιο μιας πολυγλωσσικής ΕΕ. Παρά την επίσημη εμπορική προσφορά μαθημάτων ξένων γλωσσών, η κατάσταση, παρά τις βελτιώσεις, παραμένει μη ικανοποιητική.

5.2.8 Το άρθρο προβλέπει την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα υγειονομικών υπηρεσιών, οι οποίες συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην ποιότητα της ζωής, και γι' αυτό επικροτείται από την ΕΟΚΕ.

5.2.9 Η ΕΟΚΕ έχει αντιταχθεί στην παροχή άμεσων χορηγήσεων προς τις μεγάλες εταιρείες, διότι αυτό αποτελεί στρέβλωση του ανταγωνισμού. Η ενίσχυση των ΜΜΕ έχει μεγάλη σημασία και μια καλή περιφερειακή επιχειρησιακή πολιτική μπορεί να προσελκύσει επενδύσεις στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα ή είναι οικονομικά ασθενείς. Η παροχή κινήτρων και άλλα σημαντικά οικονομικά μέτρα θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την προσέλκυση ξένων επενδυτών στις περιφέρειες που έχουν ανάγκη, την υποστήριξη τομέων στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ και για την υποστήριξη κόμβων καινοτομίας μεταξύ εταιρειών και οργανώσεων.

5.3 Δραστηριότητες για την πρόωθηση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας (Άρθρο 5)

5.3.1 Ως προς την καινοτομία, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να προτείνει μια ευρύτερη άποψη της διαδικασίας καινοτομίας, συχνά είναι οι τρόποι εργασίας και οι καινοτομίες της διαχείρισης και των ανθρώπινων σχέσεων συμβάλλουν εξίσου στην επιτυχία και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων όπως οι εντελώς νέες τεχνολογίες, τα

⁽¹⁰⁾ Ο προγραμματισμός των Διαρθρωτικών Ταμείων 2000-2006: αρχική αξιολόγηση της αστικής πρωτοβουλίας, ΕΕ C 133 της 6.06.2003, σελ. 53, σημεία 3.3 και 4.7.1.

⁽¹¹⁾ Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει με έμφαση ότι θα προτιμούσε ένα ενιαίο ταμείο για την πολιτική συνοχής στο σύνολό της, έτσι ώστε να επιλυθούν αυτά τα ζητήματα (COM(2004) 492 τελικό – 2004/0163 (AVC), CESE 389/2005).

προϊόντα ή οι διαδικασίες. Επιπλέον, ο εκσυγχρονισμός των βιομηχανικών σχέσεων αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή καθιέρωση των νέων τεχνολογιών και γι' αυτό έχει κρίσιμη σημασία ως προ την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας. Ο κανονισμός θα πρέπει να αντικατοπτρίζει του παράγοντες αυτούς και παράλληλα με την αναγνώριση του πρωταρχικού ρόλου που διαδραματίζει στους τομείς αυτούς το ΕΚΤ, θα πρέπει να ενισχυθεί η υποστήριξη δικτύων για την προαγωγή των βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της καινοτομίας όπως ορίζεται ευρύτερα.

5.3.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη δέσμευση που αναλαμβάνεται όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την προαγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, υπάρχουν επίσης ειδικές επιχειρησιακές ευκαιρίες για μηχανικούς σχεδίου και μεταποιητές στην τεχνολογία του περιβάλλοντος που μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη. Η ΕΟΚΕ επικροτεί επίσης και την αναφορά που γίνεται στις καθαρές δημόσιες αστικές μεταφορές και αναγνωρίζει ότι η εξασφάλιση ολοκληρωμένων συστημάτων δημόσιων μεταφορών αποτελούν μια από τις βασικές οικονομικές συμβολές για την ελάφρυνση της συμφόρησης στις αστικές περιοχές και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού τόσο στις αστικές όσο και τις αγροτικές περιοχές.

5.3.3 Η ενίσχυση των βασικών μεταφορών και άλλων συνδέσεων αναγνωρίζεται ως σημαντική συνιστώσα της ανάπτυξης. Οι αγροτικές περιοχές μειονεκτούν λόγω του ότι η αγορά δεν επαρκεί για να παράσχει το εύρος των απαιτούμενων υποδομών. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των λοιπών κοινοτικών πολιτικών θα έχει εδώ σημασία και γι' αυτό η ΕΟΚΕ επιθυμεί να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ούτως ώστε οι δραστηριότητες που πρόκειται να αναληφθούν στον τομέα αυτό να μην είναι άσκοπα βεβιασμένες. Απαραίτητη είναι επίσης η πρόσβαση στις ΤΠΕ εκτός των σημαντικών αστικών κέντρων, μα σημασία δεν έχει απλώς και μόνο η φυσική πρόσβαση και σύνδεση αλλά η παροχή συμβουλών, η υποστήριξη των επιχειρήσεων και η ανάπτυξη προσόντων, προκειμένου να ωφεληθούν οι ΜΜΕ από τις ΤΠΕ. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι απαραίτητο να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου η πρόσβαση προς τις ΤΠΕ να είναι διαθέσιμη για όλους τους πολίτες για να αποφευχθεί η δημιουργία ψηφιακού διαζυγίου που ενισχύει τον κοινωνικό αποκλεισμό. Τα τελευταία αυτά σημεία έχουν επίσης μεγάλη σημασία για τα μείζονα αστικά κέντρα.

5.4 Δραστηριότητες για την προώθηση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Άρθρο 6)

5.4.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής για την ενίσχυση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας με βάση την πείρα του προγράμματος Interreg⁽¹²⁾. Ωστόσο, οι προτάσεις της Επιτροπής παρέχουν διάφορες διασυνοριακές δραστηριότητες ή διασυνοριακά σχέδια και ο ισχύων κανονισμός φαίνεται να αποκλείει αρκετούς σημαντικούς τομείς δραστηριότητας που ενισχύονται από το πρόγραμμα όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των διαπεριφερειακών δικτύων όπως π.χ. οι δραστηριότητες για την προαγωγή της σύγκλισης, η ανάληψη ειδικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές καθώς και στις περιοχές με φυσικά ελαττώματα και τις εξαιρετικά απομακρυσμένες περιοχές.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 302 της 7.12.2004, σελ. 60, Γνωμοδότηση για την Τρίτη έκθεση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

5.4.2 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει συγκεκριμένα τα μέτρα για την επίταση της διαμεθοριακής συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ-15 και των νέων κρατών μελών ή επί των εσωτερικών συνόρων των χωρών αυτών. Στόχος πρέπει να είναι η δημιουργία νέων, δυναμικών και έντονα δραστηριοποιημένων περιφερειών με κοινές ή από κοινού χρησιμοποιούμενες υποδομές (συμπεριλαμβανομένων της υγείας και της εκπαίδευσης), δημιουργία σχέσεων μεταξύ των κατοίκων, προσπάθειες για την υπερπήδηση των γλωσσικών προβλημάτων και απόλαυση των καλύτερων πολιτιστικών παραδόσεων. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων ως προς τα έσοδα και τα επίπεδα τιμών και θα ενθαρρύνουν την οικονομική ανάπτυξη. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη νέα «Ευρωπαϊκή πολιτική γειτνίασης»⁽¹³⁾, τα νέα μέσα της και την ενδεχόμενη διασύνδεση με τις τρίτες χώρες επίσης και θεωρεί ότι θα πρέπει να προβλεφθεί και κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού και ότι το ΕΤΠΑ θα πρέπει επίσης να έχει τη δυνατότητα να υποστηρίξει τις δραστηριότητες αυτές.

5.4.3 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει τις διατάξεις σχετικά με τις πρωτοβουλίες όσον αφορά τη διασυνοριακή αγορά εργασίας και προτείνει να γίνει ρητή αναφορά στις συμφωνίες πρόσβασης όσον αφορά τα πρότυπα της αγοράς εργασίας και τους στόχους της Λισσαβώνας. Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει επίσης⁽¹⁴⁾ ότι τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη επίσης και την ανάγκη καταπολέμησης των διαφόρων μορφών κοινωνικής διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΟΚΕ ζητεί διευκρίνιση επί του θέματος αυτού και ζητεί επίσης να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ούτως ώστε όλες οι δραστηριότητες οι οποίες υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ να είναι θέματα επιλέξιμα για την υλοποίηση διαπεριφερειακών δικτύων. Η ΕΟΚΕ είχε συγκεκριμένα ζητήσει την εφαρμογή ειδικού προγράμματος για τις περιφέρειες που συνορεύουν με νέα κράτη μέλη, δεν εισακούστηκε όμως και ζητεί ο κανονισμός να υποστηρίξει τέτοιες δραστηριότητες και ότι θα ήταν σκόπιμο να συμπεριληφθεί ειδική αναφορά στον κανονισμό.

5.4.4 Η πρόταση κανονισμού προβλέπει την συγκρότηση ευρωπαϊκού ομίλου διασυνοριακής συνεργασίας. Η ΕΟΚΕ έχει καταρτίσει ειδική γνωμοδότηση επί του θέματος αυτού⁽¹⁵⁾ και τα πορίσματα της εν λόγω εργασίας θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν στις διατάξεις.

5.4.5 Η επιλεξιμότητα των δαπανών καταρτίζεται σε εθνικό επίπεδο με ορισμένες εξαιρέσεις, για τις οποίες είναι απαραίτητο να θεσπιστούν ειδικές διατάξεις. Ο σημαντικός αυτός όρος πρέπει να διασαφηνιστεί. Σε ό,τι αφορά τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) — ο μη ανακτήσιμος ΦΠΑ δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμος, διότι αποτελεί πραγματικό κόστος για τα σχέδια.

5.5 Ειδικές διατάξεις σχετικά με τα εδαφικά χαρακτηριστικά

5.5.1 Αστικές περιοχές (Άρθρο 8)

5.5.1.1 Η ΕΟΚΕ πρότεινε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα για τις αστικές περιοχές. Οι δραστηριότητες που ορίζονται στο άρθρο 8.1 πρέπει να συμπεριλάβουν όλα τα στοιχεία της κοινοτικής πρωτοβουλίας για τις αστικές περιοχές. Η ΕΟΚΕ ζητεί να προβλεφθούν ρητές διατάξεις που θα επιτρέψουν στις πόλεις της κοινότητας να συνεργαστούν.

⁽¹³⁾ COM(2004) 628 τελικό 2004/0219 (COD)

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 302 της 7.12.2004, σελ. 60, σημείο 7.8, Γνωμοδότηση για την Τρίτη έκθεση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής

⁽¹⁵⁾ CESE 388/2005.

5.5.1.2 Υπάρχει επίσης διάταξη στο συγκεκριμένο αυτό άρθρο που επιτρέπει τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1784/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ⁽¹⁶⁾. Η εν λόγω διάταξη περιορίζει την παρέκκλιση αυτή στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στον στόχο «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» καθώς επίσης και στο 10 % της «σχετικής προτεραιότητας ⁽¹⁷⁾». Σύμφωνα με την άποψη της ΕΟΚΕ, δεδομένου ότι επιδιώκεται να χρηματοδοτείται κάθε μεμονωμένο πρόγραμμα από ένα και μόνο Ταμείο, ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερο πεδίο εφαρμογής για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων σχετικά με την αγορά εργασίας και το ανθρώπινο κεφάλαιο που προβλέπονται στα προγράμματα αυτά. Η εν λόγω παρέκκλιση θα πρέπει ίσως να εφαρμοστεί σε όλα τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και όχι μόνο για τις αστικές περιοχές και θα πρέπει να εφαρμόζεται και για τις τρεις θεματικές προτεραιότητες. Συνεπώς το 10 % θα πρέπει να ισχύει για το πρόγραμμα συνολικά ώστε να εξασφαλισθεί ικανοποιητική ελαστικότητα.

5.6 Αγροτικές περιοχές και περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία (Άρθρο 9)

5.6.1 Η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει συγκεκριμένες παρατηρήσεις για το γεγονός ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν περιορίζονται στα γεωργικά σχέδια και συνεπώς επικροτεί την εστίαση στα έργα υποδομής, τις τηλεπικοινωνίες, τις νέες οικονομικές δραστηριότητες, τις ζεύξεις μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών και την προαγωγή του τουρισμού. Ωστόσο, ο κατάλογος αυτός πρέπει να συμπεριλάβει επίσης και την πρόσβαση στις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, την καινοτομία καθώς και την ζεύξη με τα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης που έχουν προσδιοριστεί ως έχοντας σημασία για την αγροτική διαφοροποίηση. Η ΕΟΚΕ έχει επίσης επικροτήσει την αρχική εγγύηση της Επιτροπής ότι τα νέα μέσα θα «ενσωματωθούν στην Κοινή Γεωργική Πολιτική» ⁽¹⁸⁾. Η εν λόγω πρόταση κανονισμού απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιδείξουν «σαφή διαχωριστικά κριτήρια» μεταξύ των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και να επιδείξουν επίσης πνεύμα συμπληρωματικότητας και συνοχής μεταξύ των δράσεων που χρηματοδοτούνται από τα εν λόγω Ταμεία. Η ΕΟΚΕ επικροτεί και παραπέμπει στη λεπτομερέστερη εργασία της σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

5.7 Περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες (Άρθρα 10 και 11)

5.7.1 Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει ότι πρέπει να συνεχιστεί η αλληλεγγύη προς αυτές τις περιοχές με ιδιαίτερες δυσκολίες και

επικροτεί γενικότερα τις εν λόγω προτάσεις. Σε σχετική γνωμοδότηση της ⁽¹⁹⁾, η ΕΟΚΕ αξιολόγησε τις ανάγκες των περιοχών με μόνιμα φυσικά και διαρθρωτικά μειονεκτήματα και σχολίασε λεπτομερώς τις προτάσεις της Επιτροπής που διατυπώνονται στην Τρίτη Έκθεση Συνοχής. Ο κανονισμός για το ΕΤΠΑ περιλαμβάνει πολλά από τα σημεία που τήτηκαν στην εν λόγω γνωμοδότηση και η ΕΟΚΕ επικροτεί τη συμπερίληψη της εδαφικής διάστασης μεταξύ των κριτηρίων για την ενίσχυση εκ μέρους του ΕΤΠΑ. Το άρθρο 10 περιλαμβάνει τη φράση «με την επιφύλαξη των άρθρων 3 και 4», εννοώντας ότι οι περιοχές αυτές είναι επίσης επιλέξιμες για ενίσχυση στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων αυτών, θα ήταν ωστόσο χρήσιμο να οριστεί στον κανονισμό ότι έτσι έχει. Παρόμοια το άρθρο 11 ορίζει ότι η διάταξη αυτή επιτρέπει τη χρηματοδότηση επιπρόσθετων δαπανών για δραστηριότητες που ορίζονται στο άρθρο 4, πράγμα που επικροτεί η ΕΟΚΕ. Και εδώ χρήσιμο θα ήταν να διασαφηνιστεί ότι οι περιοχές αυτές μπορούν να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση και βάσει των άλλων στόχων.

5.8 Ειδικές διατάξεις σχετικά με τον στόχο «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Άρθρο 12, και Άρθρα 14 — 22)

5.8.1 Η ΕΟΚΕ έχει επικροτήσει την πρόταση για την υιοθέτηση νέου νομικού μέσου προς διευκόλυνση της συνεργασίας. Στόχος των επιπλέον αυτών διατάξεων είναι να βοηθηθεί η αποτελεσματική συνεργασία, από μια άποψη όμως είναι ανεπαρκής διότι δεν προβλέπεται ρητή διάταξη για τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων καθώς και των άλλων ενδιαφερόμενων οργάνωσεων της κοινωνίας των πολιτών στις συμφωνίες παρακολούθησης. Η σχέση του ΕΤΠΑ (Άρθρο 18) με το νέο Ευρωπαϊκό Όμιλο Διασυνοριακής Συνεργασίας πρέπει να διασαφηνιστεί, και συγκεκριμένα όσον αφορά τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών στη διοικητική αρχή του εν λόγω ομίλου.

5.8.2 Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί λεπτομερέστερα και η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει συγκεκριμένα συμπεράσματα όσον αφορά τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ομίλου Διασυνοριακής Συνεργασίας ⁽²⁰⁾.

5.9 Τελικές διατάξεις (Άρθρα 22 — 26)

5.9.1 Οι διατάξεις αυτές επιβεβαιώνουν τις μεταβατικές διατάξεις των ισχυόντων κανονισμών (ΕΚ) Αριθ. 178/99 και ορίζουν επισήμως τις ημερομηνίες ισχύος και αναθεώρησης των εν λόγω κανονισμών.

Βρυξέλλες, 6 Απριλίου 2005.

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁶⁾ COM(2004) 493 τελικό -2004/0165 (COD)

⁽¹⁷⁾ Άρθρο 8.2.

⁽¹⁸⁾ ΕΕ C 302 της 7.12.2004, σελ. 60, σημείο 7.10, Γνωμοδότηση για την Τρίτη έκθεση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

⁽¹⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: Πώς θα επιτευχθεί η καλύτερη ολοκλήρωση των περιφερειών που πλήττονται από μόνιμα και διαρθρωτικά μειονεκτήματα, CESE 140/2005.

⁽²⁰⁾ CESE 388/2005.